

OBSAH

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	12
ÚVOD	13
Všeobecná časť	
1. kapitola	
HISTORICKÝ VÝVOJ MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	17
1.1 Medzinárodné právo v staroveku	18
1.2 Medzinárodné právo od stredoveku do 19. storočia (tradičné medzinárodné právo)	20
1.3 Medzinárodné právo od 19. storočia do roku 1945 (nástup všeobecného medzinárodného práva)	31
1.4 Medzinárodné právo od roku 1945 po súčasnosť	34
Literatúra	40
2. kapitola	
POJEM, PREDMET A OSOBITOSTI MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	41
2.1 Pojem „medzinárodné právo verejné“	41
2.2 Predmet úpravy medzinárodného práva	44
2.3 Osobitosti medzinárodného práva	48
2.3.1 <i>Subjekty medzinárodného práva a ich vzťahy</i>	48
2.3.2 <i>Pramene medzinárodného práva a ich tvorba</i>	48
2.3.3 <i>Sankčný mechanizmus medzinárodného práva</i>	49
Literatúra	51
3. kapitola	
SUBJEKTY MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	52
3.1 Štáty ako pôvodné subjekty medzinárodného práva	53
3.2 Národnooslobodzovacie a povstalecké hnutia ako dočasné a obmedzené subjekty medzinárodného práva	57
3.2.1 <i>Národnooslobodzovacie hnutie ako subjekt medzinárodného práva</i>	58

3.2.2 Povstalecké hnutie ako dočasný subjekt medzinárodného práva	61
3.3 Medzinárodné medzivládne organizácie ako subjekty medzinárodného práva a medzinárodné nevládne organizácie	63
3.3.1 Medzinárodné medzivládne organizácie	63
3.3.2 Medzinárodné nevládne organizácie	70
3.4 Jednotlivcov ako subjekt medzinárodného práva	72
3.4.1 Medzinárodnoprávna subjektivita jednotlivca v oblasti ľudských práv a základných slobôd	74
3.4.2 Procesné práva jednotlivcov pri uplatňovaní ich zodpovednosti za zločiny podľa medzinárodného práva	75
3.5 Svätá stolica ako subjekt medzinárodného práva <i>sui generis</i>	76
Literatúra	79
4. kapitola	
VZŤAH MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA A VNÚTROŠTÁTNEHO PRÁVA	80
4.1 Monistická teória s primátom vnútroštátneho práva	80
4.2 Dualistická teória	81
4.3 Monistická teória s primátom medzinárodného práva	82
Literatúra	87
5. kapitola	
PRAMENE MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	88
5.1 Medzinárodná zmluva ako prameň medzinárodného práva	91
5.2 Medzinárodná obyčaj ako prameň medzinárodného práva	92
5.3 Všeobecné právne zásady uznávané civilizovanými národmi	97
5.4 Súdne rozhodnutia ako pomôcka pri určovaní právnych pravidiel	100
5.5 Náuka najkvalifikovanejších odborníkov rôznych národov ako pomôcka pri určovaní právnych pravidiel	101
5.6 Rozhodovanie Medzinárodného súdneho dvora <i>ex aequo et bono</i>	102

5.7 Jednostranné akty ako zdroje záväzkov štátov podľa medzinárodného práva	102
5.8 Vnútroštátne zákonodarstvo ako pomocný prameň medzinárodného práva	103
5.9 Rezolúcie valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov ako pomocné pramene medzinárodného práva	104
Literatúra	107
6. kapitola	
PRAVIDLÁ MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	108
6.1 Materiálne a procesné pravidlá medzinárodného práva	108
6.2 Všeobecné, partikulárne a individuálne pravidlá medzinárodného práva	109
6.3 Časovo obmedzené a neobmedzené pravidlá medzinárodného práva	110
6.4 Zásady a normy medzinárodného práva	111
6.5 Dispozitívne a kogentné pravidlá medzinárodného práva	113
Literatúra	115
7. kapitola	
KODIFIKÁCIA MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	116
7.1 Orgány kodifikácie medzinárodného práva	118
7.2 Kodifikácia a pokrokový rozvoj medzinárodného práva	119
7.3 Predmet kodifikácie medzinárodného práva	120
7.4 Kodifikácia medzinárodného práva prostredníctvom mnohostranných dohovorov	123
7.4.1 Prípravné štádium kodifikácie	123
7.4.2 Konferenčné štádium kodifikácie	124
7.4.3 Ratifikačné štádium kodifikácie	125
7.5 Ďalšie spôsoby kodifikácie medzinárodného práva	127
7.6 Kodifikácia medzinárodného práva a medzinárodné medzivládne organizácie	128
Literatúra	132

8. kapitola	
POKOJNÉ RIEŠENIE MEDZINÁRODNÝCH SPOROV	133
8.1 Charakteristika pokojného riešenia sporov v medzinárodnom práve	133
8.2 Prostriedky pokojného riešenia sporov v medzinárodnom práve	139
8.2.1 Priame rokovania	140
8.2.2 Dobré služby a sprostredkovania	141
8.2.3 Vyšetrovanie a zmierovacie konanie	142
8.3 Konanie pred Stálym arbitrážnym dvorom	143
8.4 Konanie pred Medzinárodným súdnym dvorom	146
8.4.1 Sporové konanie pred Medzinárodným súdnym dvorom	151
8.4.2 Posudkové konanie pred Medzinárodným súdnym dvorom	154
8.5 Riešenie sporov Organizáciou Spojených národov	156
Literatúra	159
9. kapitola	
ZODPOVEDNOSŤ V MEDZINÁRODNOM PRÁVE	160
9.1 Subjektívny a objektívny prvok medzinárodnoprávnej zodpovednosti	161
9.1.1 Subjektívny prvok zodpovednosti za medzinárodné protiprávne správanie štátov	162
9.1.2 Objektívny prvok zodpovednosti za medzinárodné protiprávne správanie štátov	164
9.2 Okolnosti vylučujúce protiprávnosť správania štátov	165
9.3 Obsah zodpovednosti za medzinárodné protiprávne správanie	170
9.4 Závažné porušenie záväzkov vyplývajúcich z kogentných noriem medzinárodného práva	173
9.5 Uplatňovanie zodpovednosti za medzinárodné protiprávne správanie	175
9.6 Protipatrenia poškodeného štátu	177
9.7 Objektívna (absolútna) zodpovednosť v medzinárodnom práve	178

9.8 Zodpovednosť za škodlivé dôsledky činností medzinárodným právom nezakázaných	180
Literatúra	182
10. kapitola	
SANKCIE V MEDZINÁRODNOM PRÁVE	183
10.1 Individuálne donucovacie prostriedky štátov	184
10.1.1 Individuálne protipatrenia	186
10.1.2 Retorzie	192
10.2 Kolektívne prostriedky donútenia	193
10.2.1 Systém kolektívneho donútenia Organizácie Spojených národov	195
10.2.1.1 Ohrozenie mieru, porušenie mieru alebo útočný čin	198
10.2.1.2 Zodpovednosť za ochranu	199
10.2.1.3 Kolektívne donucovacie opatrenia bez použitia ozbrojenej sily	201
10.2.1.4 Kolektívne donucovacie opatrenia s použitím ozbrojenej sily	206
10.3 Mierové operácie Organizácie Spojených národov	209
10.4 Sebaobrana v medzinárodnom práve	214
Literatúra	219
Osobitná časť	
11. kapitola	
OBYVATELIA, ŠTÁTNI OBČANIA A CUDZINCI	221
11.1 Štátne občianstvo v medzinárodnom práve	222
11.2 Hromadné nadobúdanie štátneho občianstva	228
11.3 Diplomatická ochrana štátnych občanov	231
11.4 Právne postavenie cudzincov	236
Literatúra	240

12. kapitola	
ŠTÁTNE ÚZEMIE A MEDZINÁRODNÉ ÚZEMNÉ REŽIMY	241
12.1 Štátne územie	243
12.1.1 Spôsoby nadobúdania štátneho územia	244
12.1.2 Vnútroštátne, mnohonárodné a medzinárodné rieky	252
12.1.2.1 Vývoj medzinárodnoprávnej úpravy slobody plavby na medzinárodných riekach	254
12.1.2.2 Vývoj právnej úpravy režimu plavby na Dunaji	256
12.1.3 Vzdušný priestor ako časť štátneho územia	260
12.1.3.1 Parížsky dohovor o medzinárodnom civilnom letectve	261
12.1.3.2 Chicagský dohovor o medzinárodnom civilnom letectve	263
12.1.4 Štátne hranice a ich funkcie	267
12.1.5 Druhy štátnych hraníc a ich určovanie	270
12.2 Medzinárodnoprávna úprava územných režimov (šíre more, jeho dno a podzemie, antarktída, kozmický priestor)	273
12.2.1 Medzinárodné morské právo.....	273
12.2.1.1 Prvá Ženevská konferencia o morskom práve (1958)	276
12.2.1.2 Druhá Ženevská konferencia o morskom práve (1960).....	281
12.2.1.3 Tretia Ženevská konferencia o morskom práve (1973 až 1982)	281
12.2.1.4 Dohovor o morskom práve (1982)	282
12.2.2 Medzinárodnoprávny režim Antarktídy	300
12.2.3 Právny režim kozmického priestoru	305
Literatúra	314
13. kapitola	
ŠTÁTNE ORGÁNY PRE ZAHRANIČNÉ STYKY A MEDZINÁRODNÉ DIPLOMATICKÉ PRÁVO	318
13.1 Medzinárodné diplomatické právo	319
13.1.1 Viedenský dohovor o diplomatických stykoch	322
13.1.2 Viedenský dohovor o konzulárnych stykoch	339
13.1.3 Osobitné misie	354
13.1.4 Zastúpenie štátov pri medzinárodných organizáciách univerzálnej povahy	358
Literatúra	364
14. kapitola	
PRÁVO MEDZINÁRODNÝCH ZMLÚV	366
14.1 Delenie medzinárodných zmlúv	366
14.2 Viedenský dohovor o zmluvnom práve	370
14.2.1 Územný rozsah uplatňovania medzinárodných zmlúv	372
14.2.2 Vzťah Viedenského dohovoru o zmluvnom práve k právnym poriadkom zmluvných strán medzinárodného dohovoru	373
14.2.3 Prijatie a overenie textu zmluvy	374
14.2.4 Vyjadrenie súhlasu štátu byť viazaný zmluvou	375
14.2.5 Závazok nemariť predmet a účel zmluvy	378
14.2.6 Výhrady k medzinárodným zmluvám	378
14.2.6.1 Náležitosti a rozsah výhrad k medzinárodným zmluvám	379
14.2.6.2 Prijatie a odmietnutie výhrad k medzinárodným zmluvám	380
14.2.6.3 Námietky voči výhradám k medzinárodným zmluvám	382
14.2.6.4 Konanie o výhradách	383
14.2.7 Platnosť a neplatnosť medzinárodných zmlúv	384
14.2.7.1 Spôsobilosť štátov uzavierať medzinárodné zmluvy	385
14.2.7.2 Riadne prejavená vôľa a absolútna neplatnosť medzinárodných zmlúv	386
14.2.7.3 Nesúlad medzinárodnej zmluvy s imperatívnou normou medzinárodného práva	389
14.2.7.4 Relatívna neplatnosť medzinárodných zmlúv.....	391
14.2.8 Výklad medzinárodných zmlúv	393
14.3 Zmluvy a tretie štáty	396

14.4 Zánik zmlúv a prerušenie ich vykonávania	398
14.4.1 Zmenšenie počtu strán mnohostrannej zmluvy	398
14.4.2 Zmluvy, ktoré neobsahujú ustanovenie o zániku, výpovedi alebo o odstúpení	399
14.4.3 Závažné porušenie zmlúv ako dôvod ich zániku alebo prerušenia vykonávania	400
14.4.4 Podstatná zmena pomerov ako dôvod zániku medzinárodnej zmluvy	402
14.4.5 Konanie o neplatnosti zmlúv, ich zániku a prerušení vykonávania	405
14.4.6 Dôsledky zániku zmluvy, jej neplatnosti a prerušenia vykonávania	406
14.5 Registrácia a publikácia medzinárodných zmlúv	408
Literatúra	412
15. kapitola	
MEDZINÁRODNÉ PRÁVO OZBROJENÝCH KONFLIKTOV A MEDZINÁRODNÉ HUMANITÁRNE PRÁVO	414
15.1 Historický vývoj <i>ius ad bellum</i>	419
15.2 Medzinárodné právo ozbrojených konfliktov	420
15.2.1 Medzinárodné a nemedzinárodné konflikty	422
15.2.2 Vznik vojnového stavu	425
15.2.2.1 Právne účinky vzniku vojnového stavu	427
15.2.3 Prostá neutralita v medzinárodných ozbrojených konfliktoch	431
15.2.4 Trvalá neutralita v systéme kolektívneho donútenia Organizácie Spojených národov	434
15.2.5 Vedenie ozbrojeného konfliktu	436
15.2.6 Vojnová oblasť a oblasť vojnových operácií	441
15.2.7 Spôsoby a prostriedky vedenia ozbrojeného konfliktu	442
15.2.7.1 Zakázané spôsoby a prostriedky vedenia ozbrojeného konfliktu	442
15.3 Medzinárodné humanitárne právo	451
15.3.1 Všeobecné zásady humanitárneho práva	451

15.3.2 Ženevský dohovor o zlepšení osudu ranených a chorých príslušníkov ozbrojených síl v poli	453
15.3.3 Ženevský dohovor o zlepšení osudu ranených, chorých a stroskotancov ozbrojených síl na mori	455
15.3.4 Ženevský dohovor o zaobchádzaní s vojnovými zajatcami	456
15.3.5 Ženevský dohovor o ochrane civilných osôb	459
15.4 Vojnové represálie	463
15.5 Zastavenie bojov	466
15.6 Ukončenie vojnového stavu	469
Literatúra	471
16. kapitola	
MEDZINÁRODNÉ TRESTNÉ PRÁVO	474
16.1 Norimberský vojenský tribunál	475
16.2 Medzinárodný tribunál pre stíhanie osôb zodpovedných za závažné porušenia medzinárodného humanitárneho práva spáchané na území bývalej Juhoslávie od roku 1991	480
16.3 Medzinárodný trestný súd	485
16.4 Zmiešané (zmedzinárodnené) vnútroštátne súdy	498
Literatúra	500
VECNÝ A MENNÝ REGISTER	502